

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ES TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: megegyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona.

A vidék Erzsébet-szobrai.

A magyar nemzetnek Erzsébet királyné iránt érzett imádata Budapestre tervezett szobra javára, olyan nagy összeget, három milliót, hordott össze, amilyenre nemcsak nálunk nincs példa, de hatalmas, gazdag nemzeteknél is alig akadunk párjára. Alig teremthetne a művészet olyan monumentális alkotást, amely el tudná nyelni az óriási összeget. Ha teremtenének is valami mérhetetlenül nagy emléket, akkor nem fejezné ki a nagy királyné szerénységét, finom nőiességét, zajtalan, csendes életét. A szoborra két millió valóban elég lenne.

A szobor-bizottságnak nagy fejtörést okoz most, hogy az összegnek fölös részét milyen célra fordítsák. Garmadával teremnek a tervek, amelyekből meglegedetten láthatjuk, hogy a nagyszony emlékéhez fűződő intézményekre kívánják fordítani. Magyarországon élünk, mi sem természetesebb tehát mind az, hogy ezeket az intézményeket ismét a fővárosban akarják központosítani, vagyis azt a pénzt, amelyet minden kis falucsának, minden kis kunyhója is áldozatának tekint, ismét a főváros emelésére akarják költeni.

Sokat panasztolt, régi átka ennek az országnak, hogy benne teljesen elhanyagolják a vidéket. Minden áldozatot,

minden befektetést, minden fényt, pompát, ipart, kereskedelmet, tudományos intézményeket, művészi alkotásokat csak Budapestre akarnak összehordani, mintha az ország csupán egyetlen városból állana, mintha a kultura áldásaira csak egy város népe áhítoznék.

Budapestnek elfogult portálása ugyszólván teljesen fölszívja a vidék életerejét. Míg Budapesten, az egész ország közpénzeiből létrehozott, szinte tulságosan ragyogó állapotokat látunk, addig a vidék kulturája fénytelen marad.

A vidék elhanyagolását mi sem jellemzi jobban mint az, hogy a fölösleg miként való felhasználásánál egyetlenegy szó sem hallatszott a vidék érdekében. Már pedig talán mondhatjuk, hogy az összeghez a vidéknek is volt egy kis köze.

Tagadhatatlan, hogy a fővárosban állítandó szobornak tökéletesnek kell lenni, azon az adományok felosztásának, a begyűlt összeg redukálásának nem szabad meglátszani.

Mikor azonban tudjuk, hogy fölösleges pénz, minden körülmények között marad, mert éppen a művészi finomság érdekében kell maradni, akkor igenis joggal megkövetelhetjük, hogy a fölösleget vidéki művészeti célok javára fordítsák. Hiszen olyan szegény Magyarország vidéke modern művészi alkotásokban. Miért kelljen a vidéknek Budapestre zárandokolni, ha nagyjaink emléke előtt akarja lelkét a minden-

napiasságból fölemelni. Hiszen a hazafias érzést az emlékeztető szoborművekkel fejleszteni és ápolni kell az Alföld metropolisáiban, a Kárpátok alatt, Erdély bércei között, a négy folyam mentén és a Balaton vidéken is. Végre azt sem tagadhatjuk, hogy a művészi érzék fejlesztését nemcsak azok számára kell biztosítani, akik a művészi objektumokkal egyébként is bőven megáldott fővárosban laknak vagy akik néha napján oda fölrandulnak Egy-egy szép szobormű miatt ne gyönyörködtethetné a vidék emberének lelkét is; miért ne taníthatná a vidéki nagy városba sűrűn bejáró falusi embert is azoknak a nagy cselekedeteknek megbecsülésére és követésére amelyet az érbe öntött vagy márványba faragott szobor kifejez?

A vidéki társadalom tehát álljon talpra és erélyesen követelje, hogy a fölös pénzből husz vidéki városban is állítsanak szobrot. Annyi pénz van, hogy egy-egy város, így is ötvenezer koronás szobrot nyerhet, tehát abszolút becsü műemlékkel gazdagodik. Ne költsék el az egész összeget a rendeltetésének meg nem felelő, holmi fővárosi utcafélbontásra, szabályozásra, a szoborral összeépített irtatlan kőművesmunkára.

A vidék olyan szépen kivette a részét a királyné fölött való gyászból, emlékére olyan szép áldozatokat hozott, hogy nem érdemli meg a mellőzést. Ne is említsünk mást, mint azokat a

TÁRCA.

Miklós gróf.

Itta: Dóra.

Ha felszólalok ma Miklós gróf megdöbentő és sokat vitatott öngyilkosságának ügyében, teszem azt tisztán magára a szerencsétlen öngyilkosra és Velencében élő, sajnálatraméltó fiatal özvegyére való tekintettel. Miklós gróf öngyilkossága — melyet az elmúlt tavasszal követett el genfi nyaralójában — főleg azért keltett oly nagy feltűnést, mert az elhunytnak látszólag meg volt adva minden, ami a teljes boldogsághoz szükséges.

Egyetlen fia volt szüleinek, akik kényeztették és rajongó szeretetük minden melegével vették körül. Előkelő, rokonszenves fiatal ember volt, megáldva a test és lélek minden szépségével. Végül pedig szerette őt a leggyönyörűbb asszony, akinek szépségét az előkelő társaság páratlanul elismeri és csodálni volt kénytelen. Akik a Stefánia-uton szoktak

sétálni, azok bizonyára ismerték Miklós gróf elegáns könnyű hajtókocsiját, mely elé két nemesfajú barna ló volt fogva.

A huszonhatéves gróf maga hajtott. Utoljára a múlt évi tavaszi lóversenyek alkalmával látták fogatát, amikor többször a fiatal grófné hajtotta a lovakat. A grófné egy futtatást sem mulasztott el, míg férje csak ritkán jelent meg a versenyterén.

Miklós gróf felesége Bécs egyik előkelő színházának volt nagytehetségű, fiatal művésznője. A gróf szülei nem gördítettek akadályt egyetlen fiuk házassága elé.

A menyegző pompás volt. Kétszáz vendég vett részt a kastélyban rendezett lakomán. Öt hónappal később a fiatal férj öngyilkossága vetett véget a látszólagos boldog frigynak. . . A fővárosban mindenfelé sokat fecsegték a dologról. Miklós grófék nem tartoztak azok közé, akiket gyorsan elfelejt az ember.

Két hónappal ezelőtt Miklós gróf följegyzései kerültek kezemhez, amelyeket közvetlenül a halála előtt fejezett be és a nevére

cimezte. Hónapokkal halála előtt találták meg egyik ruhájának zsebébe.

Leközlöm e följegyzéseket. Megkapó nyilvánulásai egy lelki egyensúlyát vesztett ember emésztő szenvedéseinek. . .

D . . . pusztá, október 4.

. . . Milyen gyönyörű ez a tiszta, hűvös októberi éjszaka. Nem tudok aludni, de olvasni sem tudok ma. Elkergetni igyekszem a gonosz gondolattrajt, amely üzi, kergeti egymást szegény, zaklatottan lüktető agyamban. . .

Imádlak, Gilda, gyönyörű, szépséges menyasszonyom . . . és mégis. . .

Ma este együtt ülünk Gildával a kertben. Boldogan simultunk egymáshoz — szerelmesen, szóltanul. . .

Az áhitatos csöndet Gilda suttogása törte meg.

— Így szeretnék meghalni. Részemre az élet nagyobb boldogságot már nem hozhat. . .

E szavakat Gilda számtalanszor mondta már a színpadon — és ugyanilyen hangsú-

A tisztességes kereskedő súlyt fektet arra, hogy a régi hírnevű

ZACHERLINT

kérő vevőinek, ne akasszon megtevesztő surrogatumot a nyakába. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Hogy az ilyen csempészeketől, melyek az utóbbi időben megtevesztően hasonló üvegekben előfordulnak, magunkat megóvjuk, ügyeljünk leggyelmesebben „Zacherlin” névre.

ligeteket, erdőcskéket, amelyeket a királyné emlékére ültettek. Hiszen ezek a parkok szinte várnak egy-egy szobrot. E szobor igazán csak a királyné szobra lehet.

A mi vármegyénk méltán számíthat az Erzsébet-szoborra. Fölhívjuk első-sorban négyesületeinket arra, hogy sürgősen összehívott gyűléseiken, a szobor-bizottsághoz intézett iratban, jelentsék be azt a óhajukat, hogy vármegyénk területén szeretnék az egyik Erzsébet-szobrot látni. Városaink cselekedjenek ugyanígy, keressék meg országgyűlési képviselőiket, befolyásos közéleti nagyságaikat; hassanak oda, hogy ezuttal is ne kizárólag Budapest művészete számára foglalják le az egész összeget. A budapesti szobor csak egy művészt foglalkoztatna. Ha azonban a vidéken is állítanának szobrokat, akkor a művészek egész táborát támogatnánk, a nálunk elég tövises pályájukon. A hazai művészet kiszámíthatatlan mértékben nyerne, mert hiszen így művészi nemes verseny fejlődne ki s nem lehetetlen, hogy a vidéken néhány olyan szobor teremne, amely talán művészi értékben sikerültebb is lenne, mint a fővárosi, mert hiszen a kisebb szobor intimsége közelebb áll a királyné nemes egyéniségéhez. A szobor nevezetességet kölcsönözne a vidéknek, és bizonyára hatással lenne az idegenforgalomra, különösen az olyan idegenek látogatására, akik művészeti tanulmányok végett mindig szívesen indultak körutra.

A városok versengéséből, a szobrok nagy számából a mindenkor magyar királyné nemes példát láthatna arra, hogy ez a nemzet jó szíve örökké lángoló szeretetbe zárja azokat, akik, igaz ügyében nem hagyták el őt s akik fölemelték mellette jóságos szavukat.

Elemi károk becslése. Megyénkben történt elemi csapások becslésére az alispáni hivatal Reischl Richard balatonhidvégi és Bezerédy Imre alsópáhoki birtokosokat küldte ki.

lyozással. Ugy éreztem, mintha váratlanul hideg zuhany alá kerültem volna. Legszívesebben otthagytam volna Gildát, de ő oly megható szeretettel nézett reám, hogy tulajdonképpen érzélemmel öletem magamhoz. . .

— Jó éjszakát Gilda, jó éjszakát. . .

November 18.

Nyolc nap óta férj vagyok. Mennyei boldogság — és egyben pokoli kinszenvedés! . . . Enyém a legédesebb, a legcsodásabb asszony! . . . forrón szeretett hitvesem és a kezem mégis ököibe szorul néha, hogy lecsapjon a legszebben mosolygó ajkakra. . .

December 3.

Ma jól érzem magamat. A feleségem sétakocsikáznivala a nővérét és én felhasználom az alkalmat, hogy rendbe szedjem a följegyzéseimet. Hirtelenül meghalhat az ember és ne mondhasák rólam, hogy gyerekes, szeszélyes, ingadozó jellemű ember voltam.

. . . Először „Margaretha” szerepében láttam Gildát a színpadon! Lebilincsel! Megbűvölt! Azután minden szerepében megcsodáltam. . . Amikor bemutattak neki, menthetetlenül beleszerettem — feleségül kívántam — és megkértem a kezét.

Bevalljam-e, hogy a mindennapi érintkezés kissé kiábrándított. Már nem csodáltam annyira a színpadon, sőt a játéka kissé egyhangunak és változatlanul egyforma kacagása

Községi gyűlés Tapolczán.

Tapolcza nagyközség képviselőtestülete f. hó 1-én gyűlést tartott, amelyen Győri János, mint a községnek új bírása, üdvözlö a képviselőtestületet, működéséhez a képviselőtestület támogatását kérve jelzi, hogy együttes, egymást megértő munkálkodással vihető előbbre a község ügye.

Napirend előtt jelenti bíró, hogy az osztálymérnökségi kutató az orvos megvizsgálta és vizét egészségesnek találta, így az a használatnak átadható, a külső kút pedig beboltozható; jelenti továbbá, hogy átutazott Keszthelyre és ott Prisznyák István géplakattal tárgyalta egy villanyerőre berendezendő szivattyus kut ügyében, aki ajánlatában 950 koronáért vállalkozik egy motorikus kut felállítására, amelynek beszerzését a képviselőtestület árlejtés útján kívánja.

Fehér Ferenc, Szél István, Horváth József és Margit tapolczai illetőségét elutasítja, Ungár Lipót és fia Jakab itthelyi illetőségét elfogadja.

Tudomásul veszi a kétrendbeli vasúti kisajátítási szerződés, a róm. kath. tanítók drágasági pótléka ügyében érkezett megyei jóváhagyást; 1000 korona gyermektartásdíj címen kifizetett összeg visszatérítését.

Az előre nem láthatók címlete alatt a költségvetésbe felvett összegeknek a megfelelő rovatokba leendő beállítását határozza.

Bejelenti főjegyző, hogy évi szabadságidejét július hónapban, adójegyző pedig augusztus és október hónapban 2—2 heti időtartamra, veszik igénybe, mely idő alatt egymást helyettesítik.

A folyó évben a község vadászati bérlete lejár, elhatározza a képviselőtestület, hogy azt újból kiadja azon kikötéssel, hogy bérlő a vadkárért felelős, továbbá törli a szerződés azon

pontját, hogy aug. 15-től okt. 15-ig az erdőben az állathajtás és szekerezés tilos.

Pirity József azon javaslatát, hogy a piac egy részét a Dienes-vendéglő előtti térre helyezték át, elutasítja, de az előljárósságot megbizzza a piac rendezésével.

Rechnitzer Rezső ama kérvényére, hogy a község bontsa fel Bíró Ignác kőfejtő szerződését, megbizzza a képviselőtestület az előljárósságot, hogy jogász szakértőkkel tanulmányozza az ügyet s tegyen jelentést. A bizottságba dr. Kovács Vilmos és dr. Kaszás Károly ügyvédek választatnak.

Az anyakönyvi kivonati díjakat az 1912., 1913. évre anyakönyvvezetőnek átengedi. Tudomásul veszi, hogy a törvényhatósági bizottság a községnek a kövezetvámszedési jog elnyerése iránti kérvényét a miniszteriumba pártolólólag felterjesztette. Az alispáni rendeletre a hordójelző hivatal nem hajlandó segíyezni.

Berger Vilmos a kaszárnya ügyét az előljárósság figyelmébe ajánlja s kéri, hogy foglalkozzék e kérdéssel s tegyen jelentést, amivel a képviselőtestület az előljárósságot megbizzza.

ITO.

„Mi mindannyian, akik oly szerencsések vagyunk, hogy alkotmányos országnak vagyunk egyenjogosított polgára, lakásunk melegítő tüznél élvezhetjük munkásságunk gyümölcsét, ápolhatjuk emlékeinket; mély fájdalommal és őszinte részvétellel tekintünk azon embertársainkra, akik barbár kormányzat alatt üldözött vadként perceként várhatják, hogy egy szemhunyásra vándorbotot kell ragadniok és családjokkal együtt, foglalkozásuktól megfosztva a bizonytalanságba kell menekülniök, nem tudván, hogy hol és meddig pihenhetnek meg, hogy újabb munkássághoz fogva kedveseiket fenntarthatassák. Ezen szomorú tapasztalat fejlesztette azon gondolatot, miszerint kell, hogy szegény, kiüldözött embertársainknak biztos nyughelyet szerezzünk és különösen Zangwill, a híres angol író volt az, aki ezt az eszmét

egyenesen ellenszenvesnek tetszett előttem. De ez a szerelmet nem csökkentette.

Amikor bemutattam Gildát a szüleimnek, kedvesen, grációzan hajtotta meg magát, ami láthatólag tetszett az öregeimnek. Én ellenben arra gondoltam, hogy ugyanígy hajtotta meg magát a színpadon is, sőt még a mosolya is ugyanaz, mint volt. Csunya gondolat volt, hogy Gilda most is színészkedik, — de nem tudtam elizni. . .

Gyakran mond olyan szavakat, amiket a színpadon is hallottam tőle, — ha legalább másképp hangsúlyozná őket. Legjobban bánt a nevetése, — de nem mondhatom neki, hogy ne nevéssen! . . .

Kinoz, anélkül, hogy tudná.

Még az egybekelésünk napjára is árnyék borult. Amikor magunkra maradtunk és én magamhoz öletem gyönyörű feleségemet szerencsétlenségemre eszembe jutott ama francia festő agyoncsépelet festménye, az „Enfin seuls. . .” aláírással és szívszorongva vártam, nem rebegi-e el Gilda e szavakat. Emlékszem, hogy akkor elfordultam tőle. . . Agyrémeim vannak! Avagy igaz-e, hogy egy színész, akinek naponta sok idegen érzelmeket kell kifejeznie a színpadon, képtelen egy való, igaz érzelmre?! Rém, amely folyton gyötör.

Karácsony estélyén.

— — Ma egyedül voltunk Gildával. Együtt

díszítettük fel a karácsonyfát. Gilda megajándékozta a cselédséget. Az ajándékaim látható örömet szereztek neki. Én másnak képzeltem ezt az ünnepet. Öregszem. Már nem tudok örülni a karácsonynak. . . Ma szigorúan rászóltam Gildára: — Kérlek, ne nevéssen ilyen — rémesen!

Aggódó szomorú arccal nézett reám. Nagyon sajnáltam szegénykét. Már többször leintettem, hogy ne beszéljen. Amikor reámnéz, én lehunyom a szememet és a fejemet az ő fejébe támasztom. . . Ilyenkor boldognak érzem magamat. . .

Milyen csodaszép volt ma Gilda! Göngéd, figyelmes és engedelmes! De ez nekem nem elég! Hiányzik valami a boldogsághoz. . .

Nagyon dicsérték Gilda utolsó portréját, amelyet még be sem fejeztem. Főleg csábítóan édes mosoly tetszett rajta, amely állítólag oly vonzóvá teszi a feleségem szép arcát! Gyűlölöm ezt a mosolyt. — Szívnélküli arcfintor, — egyformán mosolyog reám és a többiekre is. . .

Január 27.

Bűnösnek érzem magamat. Nagyon brutális voltam Gildával szemben. Egy apró jelentéktelen hazugsága annyira felbőszített, hogy ököllem fenyegettem meg és megvetően ordítottam reá:

— Hazug! . . . Színész! Azután otthagytam és elrohantam hazulról. Csak késő

ligeteket, erdőcskéket, amelyeket a királyné emlékére ültettek. Hiszen ezek a parkok szinte várnak egy-egy szobrot. E szobor igazán csak a királyné szobra lehet.

A mi vármegyénk méltán számíthat az Erzsébet-szoborra. Fölvívjuk első-sorban négyesületeinket arra, hogy sürgősen összehívott gyűléseiken, a szobor-bizottsághoz intézett iratban, jelentsék be azt a óhajukat, hogy vármegyénk területén szeretnék az egyik Erzsébet-szobrot látni. Városaink cselekedjenek ugyanígy, keressék meg országgyűlési képviselőiket, befolyásos közéleti nagyságaikat; hassanak oda, hogy ezuttal is ne kizárólag Budapest művészete számára foglalják le az egész összeget. A budapesti szobor csak egy művészt foglalkoztatna. Ha azonban a vidéken is állítanának szobrokat, akkor a művészek egész táborát támogatnánk, a nálunk elég tövises pályájukon. A hazai művészet kiszámíthatatlan mértékben nyerne, mert hiszen így művészi nemes verseny fejlődne ki s nem lehetetlen, hogy a vidéken néhány olyan szobor teremne, amely talán művészi értékben sikerültebb is lenne, mint a fővárosi, mert hiszen a kisebb szobor intimsége közelebb áll a királyné nemes egyéniségéhez. A szobor nevezetességet kölcsönözne a vidéknek, és bizonyára hatással lenne az idegenforgalomra, különösen az olyan idegenek látogatására, akik művészeti tanulmányok végett mindig szívesen indultak körutra.

A városok versengéséből, a szobrok nagy számából a mindenkor magyar királyné nemes példát láthatna arra, hogy ez a nemzet jó szíve örökké lángoló szeretetébe zárja azokat, akik, igaz ügyében nem hagyták el őt s akik főlemelték mellette jószágos szavukat.

Elemi károk becslése. Megyénkben történt elemi csapások becslése az alispáni hivatal Reischl Richard balatonhidvégi és Bezeredy Imre alsópáhoki birtokosokat küldte ki.

lyozással. Ugy éreztem, mintha váratlanul hideg zuhany alá kerültem volna. Legszívesebben otthagytam volna Gildát, de ő oly megható szeretettel nézett reám, hogy túlárado érzellemmel öletem magamhoz. . .

— Jó éjszakát Gilda, jó éjszakát. . .

November 18.

Nyolc nap óta férj vagyok. Mennyei boldogság — és egyben pokoli kinszenvedés! . . . Enyém a legédesebb, a legcsodásabb asszony! . . . forrón szeretett hitvesem és a kezem mégis ökölbe szorul néha, hogy lecsapjon a legszebben mosolygó ajkakra. . .

December 3.

Ma jól érzem magamat. A feleségem sétakocsikázni vitte a nővérét és én felhasználom az alkalmat, hogy rendbe szedjem a följegyzéseimet. Hirtelenül meghalhat az ember és ne mondhasák rólam, hogy gyerekes, szeszélyes, ingadozó jellemű ember voltam.

. . . Először „Margaretha” szerepében láttam Gildát a színpadon! Lebilincsel! Megbűvölt! Azután minden szerepében megcsodáltam. . . Amikor bemutattak neki, menthetetlenül beleszerettem — feleségül kívántam — és megkértem a kezét.

Bevalljam-e, hogy a mindennapi érintkezés kissé kiábrándított. Már nem csodáltam annyira a színpadon, sőt a játéka kissé egyhangunak és változatlanul egyforma kacagása

Községi gyűlés Tapolczán.

Tapolcza nagyközség képviselőtestülete f. hó 1-én gyűlést tartott, amelyen Győri János, mint a községnek új bírása, üdvözli a képviselőtestületet, működéséhez a képviselőtestület támogatását kérve jelzi, hogy együttes, egymást megértő munkálkodással vihető előbbre a község ügye.

Napirend előtt jelenti bíró, hogy az osztálymérnökségi kut az orvos megvizsgálta és vizét egészségesnek találta, így az a használatnak átadható, a külső kút pedig beboltozható; jelenti továbbá, hogy átutazott Keszthelyre és ott Prisznyák István géplakattal tárgyalt egy villanyerőre berendezendő szivattyus kut ügyében, aki ajánlatában 950 koronáért vállalkozik egy motorikus kut felállítására, amelynek beszerzését a képviselőtestület árlejtés útján kívánja.

Fehér Ferenc, Szél István, Horváth József és Margit tapolczai illetőségét elutasítja, Ungár Lipót és fia Jakab itthelyi illetőségét elfogadja.

Tudomásul veszi a kétrendbeli vasuti kisajátítási szerződés, a róm. kath. tanítók drágasági pótléka ügyében érkezett megyei jóváhagyást; 1000 korona gyermektartásdíj címen kifizetett összeg visszatérítését.

Az előre nem láthatók címlete alatt a költségvetésbe felvett összegeknek a megfelelő rovatokba leendő beállítását határozza.

Bejelenti főjegyző, hogy évi szabadságidejét július hónapban, adó-jegyző pedig augusztus és október hónapban 2—2 heti időtartamra, veszik igénybe, mely idő alatt egymást helyettesítik.

A folyó évben a község vadászati bérlete lejár, elhatározza a képviselőtestület, hogy azt újból kiadja azon kikötéssel, hogy bérlő a vadkárért felelős, továbbá törli a szerződés azon

egyenesen ellenszenvesnek tetszett előttem. De ez a szerelmet nem csökkentette.

Amikor bemutattam Gildát a szüleimnek, kedvesen, grációzan hajtotta meg magát, ami láthatólag tetszett az öregeimnek. Én ellenben arra gondoltam, hogy ugyanígy hajtotta meg magát a színpadon is, sőt még a mosolya is ugyanaz, mint volt. Csunya gondolat volt, hogy Gilda most is színészkedik, — de nem tudtam elűzni. . .

Gyakran mond olyan szavakat, amiket a színpadon is hallottam tőle, — ha legalább másképp hangsúlyozná őket. Legjobban bánt a nevetése, — de nem mondhatom neki, hogy ne nevéssen! . . .

Kinoz, anélkül, hogy tudná.

Még az egybekelésünk napjára is árnyék borult. Amikor magunkra maradtunk és én magamhoz öletem gyönyörű feleségemet szerencsétlenségemre eszembe jutott ama francia festő agyoncsépelte festménye, az „Enfin seuls. . .” aláírással és szívszorogva vártam, nem rebege-e el Gilda e szavakat. Emlékszem, hogy akkor elfordultam tőle. . . Agyrémeim vannak! Avagy igaz-e, hogy egy színésznő, akinek naponta sok idegen érzelmeket kell kifejeznie a színpadon, képtelen egy való, igaz érzelmre?! Rém, amely folyton gyötör.

Karácsony estéjén.

— — Ma egyedül voltunk Gildával. Együtt

pontját, hogy aug. 15-től okt. 15-ig az erdőben az állathajtás és szekerezés tilos.

Pirity József azon javaslatát, hogy a piac egy részét a Dienes-vendéglő előtti térre helyezték át, elutasítja, de az előljárást megbizsa a piac rendezésével.

Rechnitzer Rezső ama kérvényére, hogy a község bontsa fel Biró Ignác kőfejtő szerződését, megbizsa a képviselőtestület az előljárást, hogy jogász szakértőkkel tanulmányozza az ügyet s tegyen jelentést. A bizottságba dr. Kovács Vilmos és dr. Kaszás Károly ügyvédek választatnak.

Az anyakönyvi kivonati díjakat az 1912., 1913. évre anyakönyvvezetőnek átengedi. Tudomásul veszi, hogy a törvényhatósági bizottság a községnek a közegetvámcsedési jog elnyerése iránti kérvényét a miniszteriumba pártolólag felterjesztette. Az alispáni rendeletre a hordójelző hivatal nem hajlandó segíyezni.

Berger Vilmos a kaszárnya ügyét az előljárást figyelmébe ajánlja s kéri, hogy foglalkozzék e kérdéssel s tegyen jelentést, amivel a képviselőtestület az előljárást megbizsa.

ITO.

„Mi mindannyian, akik oly szerencsések vagyunk, hogy alkotmányos országnak vagyunk egyenjogított polgára, lakásunk melegítő tüzeinél élvezhetjük munkásságunk gyümölcsét, ápolhatjuk emlékeinket: mély fájdalommal és őszinte részvéttel tekintünk azon embertársainkra, akik barbár kormányzat alatt üldözött vadként perenként várhatják, hogy egy szemhunyasra vándorbotot kell ragadniok és családjokkal együtt, foglalkozásuktól megfosztva a bizonytalanságba kell menekülniök, nem tudván, hogy hol és meddig pihenhetnek meg, hogy újabb munkássághoz fogva kedveseiket fenntarthassák. Ezen szomorú tapasztalat fejlesztette azon gondolatot, miszerint kell, hogy szegény, kiülőzött embertársainknak biztos nyughelyet szerezzünk és különösen Zangwill, a híres angol író volt az, aki ezt az eszmét

diszítettük fel a karácsonyfát. Gilda megajándékozta a cselédséget. Az ajándékaim látható örömet szereztek neki. Én másnak képzeltem ezt az ünnepet. Öregszem. Már nem tudok örülni a karácsonynak. . . Ma szigorúan rászóltam Gildára: — Kérlek, ne nevéssen ilyen — rémesen!

Aggódó szomorú arccal nézett reám. Nagyon sajnáltam szegénykét. Már többször leintettem, hogy ne beszéljen. Amikor reá néz, én lehunyom a szemem és a fejem az ő fejébe támasztom. . . Ilyenkor boldognak érzem magamat. . .

Milyen csodaszép volt ma Gilda! Göngéd, figyelmes és engedelmes! De ez nekem nem elég! Hiányzik valami a boldogsághoz. . .

Nagyon dicsérték Gilda utolsó portréját, amelyet még be sem fejeztem. Főleg csábítóan édes mosoly tetszett rajta, amely állítólag oly vonzóvá teszi a feleségem szép arcát! Gyűlölöm ezt a mosolyát. — Szívnélküli arcfintor, — egyformán mosolyog reám és a többiekre is. . .

Január 27.

Bűnösnek érzem magamat. Nagyon brutális voltam Gildával szemben. Egy apró jelentéktelen hazugsága annyira felbőszített, hogy ökölrel fenyegettem meg és megvetően ordítottam reá:

— Hazug! . . . Színésznő! Azután ott hagytam és elrohantam hazulról. Csak késő

magáévá téve a nagy világ figyelmét is reá irányította." E szavakkal nyitotta meg dr. Fischer Gyula hitközségi elnök azt az általa összehívott értekezletet, amelyen a főntvázolt eszmének megvalósítását célul kitűző ITO (Iewissh Territorial Organisation) nevezett egyesületnek tagjai kimondták a „Magyar ITO” tapolczai bizottságának megalakítását.

Megint egy új egyesület, fogják mondani mindazok, akik önzésük szükre szabott körén kívül nem ismerik el semmiféle érdeknek jogosultságát; akik saját becses személyükben látják az egész világ központját és kicsinyes bizalmatlansággal szemlélnék minden oly törekvést, amely némi áldozatkésztségre tart igényt; akik az őket szükség-szerűen megillető kényelem és nyugalom elleni merényletnek tartanak minden mozgalmat, amely az élet sötét mélységeinek föltárásával a becsület, az igazság, a jog követelményeinek hangoztatásával nyugtalanítja a kedélyeket.

Megint egy új egyesület, fogják viszont azok is mondani, akik örömmel üdvözlnek minden eszmét, mely az emberiség egy-egy szégyenfoltjának eltüntetésére irányul; akik készséggel szentelik erejüket, tudásukat, idejüket, tehetségüket embertársaik javára; akik szükségesnek tartják, hogy amikor az egyes tehetetlen a szomorú végzetesség kényszeruralmával szemben, közös erővel, közös akarattal kell küzdeni az ártatlanul üldözöttek, a méltatlanul elnyomottak, az igaztalanul jogfosztottak érdekében.

Ez utóbbi emberileg egyedül helyes felfogással azonosították magukat mindazok, akik az előbb említett egyesületnek tapolczai szervezkedését kimondva, a rokonérzésű erők tömörítésével akarják kivenni részüket az embermentés, a jogbiztosítás hatalmas lendületű munkásságából. Az egész világot behálózza a nemes célt szolgáló mozgalom. Európa, Amerika, Ázsia, Afrika egyes államaiban, kisebb-nagyobb községeiben egymásután létesülnek az egyesület fiók-bizottságai, amelyek új tagok gyűjtésével, az eszme propagálásával mind szélesebb rétegekben terjesztik, mind szilárdabb alapokra fektetik, mind közelebb hozzák a megvalósuláshoz a kitűzött célt. Hazánkban 5000 körül jár már a tagok száma, közöttük számosan a közélet kiváló egyéniségei, a különböző felekezetek hívei, akik az emberi jog és igazság kérdésében nem ismerik az őket elválasztó különbözőségeket.

Méltán helyet kérhet e mozgalom ismeretése a Tapolcza és vidéke minden rétegének törekvéseit élénk figyelemmel kísérő lap hasábjain, újabb tanulsággal szolgálva

arról, hogy községünkben visszhangra talál minden eszme, amely kisebb nagyobb köröknek áldozatkésztségét igényelve ugyan végeredményében az összemberiségnek javát szolgálja.

A gyűlés lefolyása különben a következő volt. Elnök lelkes megnyitóját után a szép számban megjelentek egyhangulag kimondták a helyi bizottság megalakulását és nyomban megejtették a tisztikar választását. Ezután dr. Schönwald Károly vázlatos előadásban ismertette az ITO mozgalom keletkezését és azokat a rokon mozgalmakat, amelyek a 19. század közepe óta az európai zsidóság kulturális és humanitárius törekvéseinek keretül szolgálnak. Tapolczán eddig 46 tagja van az egyesületnek. Mint értesülünk, többen kifejezték már belépési hajlandóságukat. Jelentkezéseket a tisztikar tagjai fogadják el. Tagsági díj 4 korona egy évre.

Az ujságkiadók nagygyűlése.

A közönség és a sajtó.

A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége f. évi május hó 25-én Budapesten az ujságkiadók Otthonában nagygyűlést tartott, amelynek egyedüli tárgya volt a hirdetési üzlet rendezése a vidéken. A gyűlésen, a beteg fekvő Zilahy Simon kir. tanácsos elnök helyett Klein Samu (Miskolcz) alelnök elnökölt, kinek megnyitóját után Hoffmann Sándor (Debreczen) felolvasta a hirdetési üzlet rendezésére vonatkozó következő elaboratutumot:

Magánérdek a lapokban.

Tisztelt Kartársaim!

Sok pénz, arany hever a földön, de bének, és tehetetlenek vagyunk, a kincset a földről nem tudjuk felvenni.

Ezzel a bevezetéssel talán elmondtam mindent, amit a hirdetési ügyre vonatkozólag elmondandó vagyok. A rövidség kedvéért csak azt kellene mondanom: „Kedves Kartársak, álljunk össze, csináljuk meg anyagi áldozatok árán is a Vidéki Ujságkiadók Központi Hirdető Irodáját.” Amde megfontoltsággal terjesztjük Önök elébe ezt a nagyfontosságú ügyet és tisztelettel jelentjük, hogy a hirdetési ügy megoldási módját megtaláltuk. A kartársaktól függ, hogy testté alkossuk-e az életet óhajító igét.

Magyarország vidéki helyeiseiben van jelenleg cirka 100 napi- és 600 hetilap; ezek mind, igen kevés kivétellel, kinos vergődéssel tartják fenn magukat. Oka ennek az, hogy az ujságkiadók féltékenykedésből, felelemből és több megmagyarázhat-

lan okból lapjaikat nem tudják olyan nivóra emelni, hogy az által súlyuk, tekintélyük és főként: jövődelmük legyen. Tanulmányoztam a hirdetési üzlet viszonyait Ausztriában és Németországban és arra a tapasztalatra jutottam, hogy ezen országokban aránytalanul fejlettebb viszonyok léteznek még a legkisebb provinc-községekben is, mint nálunk.

Ausztriában például az „Ujságkiadók Központi Egylete” tartja kezében a hirdetési üzletet, míg Németországban a „Schutzverein der Zeitungsverleger” emelte nagy magaslatra az ujság-üzletet. Különösen itt, mindenből, ami a hírlapokban megjelenik, pénzt csinálnak.

Mi magyar ujságkiadók meg valósággal kegyelemkenyérből élünk és amellet ezt a keserü kenyeret is kiütik a kezünkől, amennyiben tág lelkiismeretü emberek pénzünket is megtartják.

„Mindenki a maga szerencséjének a kovácsa.” Ez a példabeszéd talán sehohsem alkalmazható olyan igazsággal, mint nálunk lapkiadókknál, akik ezidőszent valósággal maniatikusán távol tartunk magunktól minden eszközt, amely boldogulásainkat előmozdítani, szerencsénket megalapítani hivatva van. Pedig igazán nem kell hozzá egyéb, mint szív és lélek: értékesíteni azt, ami birtokunkban van: lapjainkat.

A lapvállalat ma már olyan üzlet, mely ha jól tudjuk értékesíteni, jó megélhetést, sőt talán gazdasági gyarapodást is biztosíthat nekünk.

Erő és hatalom van a kezünkben, azt kiaknázni — csak rajtunk mulik.

Néhány — igen kevés — kartársunk már régen a helyes uton halad és óhajtanó volna, ha az összesség, éppen ezeknek a hathatos ténykedésén felbuzdulna és tisztességes megélhetést biztosítana magának.

Nem kell ám attól félnünk, hogy nem lesz elég jövedelmünk, ha a hirdetési ügyet a vidékre nézve nagy reform alá vonjuk, illetve fixizott hirdetési árszabályt állítunk fel; meg vagyunk róla győződve, hogy mindenkinek meg fog kétszereződni a hirdetési forgalma, noha esetleg kisebb hirdetési mennyiség fog lapjában megjelenni.

Eleinte talán kellemetlenül fogja érinteni a hirdető közönséget és a közvetítőket a hirdetési árak és ezzel együtt a hirdetési ügy rendezése, egységesítése, de később bele kell törődnie, mert az egész országban egyöntetű lesz az eljárás és végre rövid idő múlva megszokják, épen úgy, mintahogy mi megszoktuk, hogy a munkásoknak ma elbirhatatlan munkadíjakat fizetünk.

Egyik városban például elhatározták a kartársak, hirdetési áraik emelését és ma már elérték azt, hogy 120 koronát kapnak egy oldal mérlegért, holott régebben 20—25 koronáért közölték azt le oldalanként. Eleinte felzúdult a közönség, de fizetett, most már minden nehezeltés nélkül rendelnek 1 oldalt 120, vagy egy féloldalt 60 koronáért való leközlésre zárszámadásaikból. Senkinek még csak eszébe sem jut ma már hangoztatni, hogy ez az ár drága. Így vagyunk nagy általánosságban. A jelenben hozzá vannak szokva 1—2—3—4 koronáért

éjjel kerültem haza. Szégyeltem, hogy ok nélkül inzultáltam. . . Lábujjhegyen surrantam be. . . Az ebédőben ült szegényke, sápadtan, kisirt szemekkel és várt reám.

Térdenállva kértem bocsánatot. Szegény kis feleségem; érzem, hogy beteg vagyok. Az arcom beesett, a szemeim sugara megtört, a testem megroppant. . . Mégis, ha Gilda sajnálkozó, szomorú pillantása simogatja végig az arcomat, csak nagynehezen tudom visszafojtani az ordítást, amely kitörni készül összeszorult torkomon: „Hazug a nézésed is, nem sajnálsz, szabadulni szeretnél tőlem!” Elfordulok, úgy teszek, mintha észre se venném aggodó pillantását. . .

Február 11.

Különös változást észleltem magamon. Már teljesen nyugodt lettem. Ez a folytonos önmagammal való foglalkozás megőrjít. Nem

folytatom hát a följegyzéseimet. Komolyan attól félek, hogy egyszer nem birom elüzni magamtól féltelenül üldözö agyrémeimet és föbelövöm magamat. . . Ezután már nyugodt leszek, nem törődöm semmivel. Közönyösség — te vagy az élet egyedüli filozófiája.

Igy végződtek be Miklós gróf följegyzései.

E papirlapok tartalmát közölni kívántam Miklós gróf özvegyével. Egy szolgálati utazásom Tiroba és Felső Olaszországba vitt. Velencebe utaztam. A fogadószobában, — ahol bejelentése után várakoztam a grófné — minden darab elhunyt barátomra emlékeztetett. Egy képállványon a grófné férje által festett arcképe állott, amely előtt öngyilkos lett. Gyászfátyollal borított borostyán koszorut tettek a kép keretére. Miközben elmerültem a kép nézésében, bejött a grófné.

Meglepő változást észleltem rajta. Ez a gyászruhás átszellemült arcú szépség egyál-

talán nem hasonlított az előbbeni vig, fiatal asszonyra. Alakja kissé megnyult, nem volt már oly viruló színű és élénk az arca. Sápadt volt kissé, de arcvonásai megfinomultak. Szegény elköltözött barátom, találtál-e volna most is kifogásolni valót szépséges feleségeden. . . A sors akkor szakította el őket egymástól, amikor boldogságuk tökéletes lehetett volna.

Elmondtam a grófnének jövetelem okát és átadtam neki a talált papirokat. Zokogva olvasta végig a kusza följegyzéseket.

— Hálás vagyok önnek szolt, hogy fölkeresett. Ezentul könnyebben viselem szomorú sorsomat. Eddig kínzó gyötrelmeim azt hitették el velem, hogy — akaratlanul bár — de magam is okozója voltam Miklós öngyilkosságának. Gyakori igaztalan megbántásainak fullánkja sok sajtó sebet ejtett szívemen. Szegény, szerencsétlen Miklós nem is tudta, hogy milyen végtelenül szerettem. . .

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS

TAPOLCZA, FÖTÉR.

■ Francia grenadin 1 kor. Gyapju delain 1 kor. Himzett ruha 14 kor. Ruha, vászon, sima és mintázott 60 fill. Csapkeszövetek 80 fill. Francia batiszt 60 fill. Fehér, himzett ernyő 5 kor. Csapke blouse 4 kor. Pongyola 7 kor. Lüsztér, alsó 3 kor. Kézi himzett batiszt ing nadrág 10 kor. Kézi himzett vászon ing 7 kor. Kézi himzett teljes ágyhuzat 24 kor. Fürdő ruha 5 kor. Fürdő köpeny 7 kor. Crepp, de chin sáll 5 kor. Selyem alsó szines és fekete 10 kor. Himzett bolgár gallér 80 fill. Teljes menyasszonyi kelengye 200 kor.

tisztes nagyságu hirdetések kapni; — ezt is drágálják! — ha a viszonyok kényszerítő hatása és kartársaink energiája ezen árat kétszeresére vagy háromszorosára fogja emelni, akkor is drágálni fogják az árakat, de később el fogják felejtani, hogy voltak olyan boldog idők, mikor az újságkiadók paszulyért hirdettek. Sőt mi több: örvendeni fognak a rendszernek, nem lesz meg a bosszuságuk, hogy minden mérték nélkül az egyik lap 3, a másik 12 koronát számított egy és ugyanazon hirdetésért.

Jelszavunk legyen, hogy mindent és mindenért, amit a laphoz beküldenek és ami nem szorosan vett napi esemény vagy tényleg olyan közlemény, melyből másnak nem származik anyagi előnye, — fizetni kell. Hiszen mi is fizetünk például annak kiadásáért, nyomásáért stb.

A közönség is be fogja látni, hogy lapjaink tetemes anyagi áldozatokat követelnek és ezt a közönségnek is honorálni kell anyagi hozzájárulásával, mert mi a közönséget nem sarcoljuk, hanem csak átvisszük reá azokat a terheket, melyeket ma indokolatlanul magunk viselünk.

Avagy nem a hiúságnak a legmesszebbmenő legyeztetése és a jövőre való óriási reklámozás és ebből anyagi haszon élvezése-e az, mikor tőlünk eddig ingyen kivánták a multságokon megjelentek névsorának leköltsését? Vagy nem abszurdum-e, mikor tudjuk, hogy 600—800 korona költséggel multságot rendeznek, s tőlünk azt kívánják: hogy ahhoz a reklámozást, tehát a közönséget csalogató közleményeket díjtalanul felvegyük? Ha nem drága a zenére 240 korona, a teremért 4—500 korona, virágokért 1—200 korona, kocsikért 60—100, a rendezőség költsége, a stb. stb. miért ne fizessék meg lapjainknak 30—40 fillérjével azt a pár koronát a reklámokért, amey reklámok célozzák a közönség érdeklődését felkölteni?! Vajjon hogy kapnának másként közönséget a multságok, koncertek, orfeumok stb., ha mi be nem harangoznánk arra a közönséget?

„A meggazdagodás utja csakis a nyomdafestéken keresztül vezet.“ Elvitázhatatlan igazság az, hogy a meggazdagodást legtöbbször a mi lapjaink mozditják elő és mi eddig megelégedtünk egy barátságos mosollyal, egy potyajeggyel vagy azzal a semmitmondó biztatással, hogy a teljesített „szívességet“ nyomtatványokkal fognak bennünket kárpótolni.

Áljon ki-ki a talpára és csináljon lapjából tisztes üzletet, mint ahogy azt tették már régen a fővárosiak. A portéka a miénk, mi azt csakis tisztes haszonnal bocsátjuk rendelkezésre.

Amit a közönség hozzánk benyújt és kéri annak a közlését, ahhoz bizonyára vagy anyagi vagy erkölcsi érdek fűzi. Ha anyagi érdek a kívánság rugója, akkor képtelen, magunk és családunk ellenvetkes dolgot mivelünk, midőn díjtalanul előmozdítói vagyunk másoknak az anyagi javak szerzésére. Ha pedig erkölcsi a rugó, akkor először meg kell vizsgálnunk, vajjon eme sokszor lepelnek használt frázis mögött nem rejlik-e oldalsunyitásként az anyagi javak megszerzésének a szándéka?

Szóval: a lapkiadónak körültekintőnek kell lennie és mindabból, amiből mások rajtunk keresztül akarnak előnyöket, értéket, pénzt, előmenetelt, üzletet stb. szerezni — abból mi is követeljük a minket jogosa megillető részt, hogy nagy anyagi áldozatokkal fenntartott vállalatunk és befektetett erkölcsi és anyagi tőkéink megfelelően kamatozzanak.

A reklámokat már azért is meg kell fizetnünk, mert máskülönben a közönség elvonja tőlünk a hirdetést. Tehát ha reklámjaikat ingyen lekölöztük, feleslegessé válik a hirdetés leadása. Ez ellen hathatósan csakis úgy védekezhetünk, ha mindent megfizetünk. Hangversenyek összes reklámjait, programjait és arra vonatkozó közleményeket, zenede, dalárdák reklámjait, programjait, értesítéseket, gimnáziumok, reáliskolák, akadémia, polgári, elemi iskolák beiratkozásaira vonatkozó hirdetményeit, úgy városi vagy községi, a hírek, újdonságok rovataiba beiktatni kért közleményeket. Cirkusz, orfeum, mozgósínház, látványosságok, képtárlatok reklámjait. Mindezt fizetessük meg magunknak, mert csakis így tudunk boldogulni.

Mert nagy jövedelmi forrás ám ez, tisztelt Kartársaim. Közérdek ma már nincs; minden csak üzlet.

Szabadjegyet ne fogadjunk el senkitől, mert az bizonyos kötelezettséggel jár. Váltunk a munkatársaknak — amikor annak szükségét érezzük — belépőjegyeket, meglássák Kartársaim, jobban jönnek ki.

A közgazdasági rovat előmozdítja a vállalkozást tehát kell, hogy nekünk is jövedelmezzen. Pénzintézetekkel és új alapításokkal szemben kétszerezünk

meg hirdetési tarifánkat. A sport-rovatot kamatoztassuk busásan, mert ez is üzlet. Hát vajjon nem szednek-e beléptidijakat és nincs-e másnemű költségük a sport-egyleteknek, sport-kluboknak, vivó-akadémiáknak, lóversenyeknek, üggető-versenyeknek stb. Ha igen, úgy kalkulálják bele a reklámozást is, mert mi ezután díjazást követelünk.

A nőegyletek multságait, közleményeit, köszönetnyilvánításait, elszámolásait, jelen voltak névsorát stb. se kíméljük. Ha aztán nekik úgy tetszik, átháríthatják azt a közönségre: felemelt beléptidijjal.

Egyletek, körök, dalegyletek fizessék meg a közgyűlést, választmányi ülést jelző vagy bármilyen néven nevezendő közleményeiket garmondsoronkénti reklámszámítással.

Szállodások, vendéglősök, kávéosknál rendes díjakat szedjük a közreadott reklámozásért vagy gyűlésre invitáló és bármilyen közleményért.

Iskolák vizsgarendje, újévet megnyitó illetve beiratási felhívások vagy multságokra való reklámok épügy megfizetendők, mint egyéb fent elsoroltak.

Vallásfelekezetek közleményei adóról és egyéb-ről, melyek csak az ő közönségüket érdeklik, díjazandók.

Akkor aztán idegőrlő munkásságunknak gyümölcsét is élvezhetjük.“

A fővárosi praxis.

A tetszéssel fogadott felolvasás után többen szóltak a tárgyhöz a helyzet felismerésével és feltárásával.

Sas Ede (Nagyvárad) elismeri az elabórumban foglaltak igazságát; kéri a kartársakat, csatlakozzanak a mozgalomhoz és hozzájárulásukkal tegyék lehetővé az eszme megvalósulását.

Ezután III. és József (Budapest) Az Újság kiadója, a Szövetség főtitkára a következőket mondotta:

„Tisztelt Kartársak! Csodálkozással hallottam az előadó úrtól, hogy az ő általa elmondottak még csak most kerülőnek megvalósulásra; hiszen a fővárosban már régen tisztában vagyunk ezzel, hogy a lap közönséges üzlet és nem igaz az a fölfogás, mintha az újság kulturmissziót töltene be. Ez különben is nagyon tág fogalom volna, melynek leple alatt mi tőlünk mindent ingyen követelnének, pedig ehhez nem járulhatnánk hozzá, mert indokolatlanul viselők a terheket és ellenérték nélkül adnánk szolgálmányokat. Még nagyobb megdöbbenéssel hallom, hogy a vidéki sajtó közgazdasági rovatát nem honorálják a fővárosi és vidéki pénzüzetek, holott azt igénybe veszik és ha nem veszik igénybe, az indokolatlan mellőzés. Igen örvendek, hogy az általam már évekkal ezelőtt elvetett mag, mely a fővárosban már szép érett gyümölcsöket terem, végre-valahára a vidéki kollegákat is komolyan foglalkoztatja, az nevezetesen, hogy mindenért fizetni kell, közérdek nincs. A felolvasott komplexumból két tényt látok kicsucosodni: egyrészt az önérzet felébredését, másrészt az üzleti fel-fogás helyes megállapítását. Melegen üdvözlöm az eszmét, konstátalom, hogy csakis ezen az alapon lehetséges a vidéki hirdetési üzlet rendezése. Kérem a felolvasott javaslat elfogadását, hathatós támogatását.“

Marton Sándor dr., a szövetség ügyésze, aki nagyon sokat foglalkozik a lapkiadási üzlettel, szintén üdvösnök, célszerűnek tartja a javaslatot és legmelegebben elfogadásra ajánlja.

Még igen sokan szóltak hozzá a tárgyhöz, mire a nagygyűlés, melyen közel 200 vidéki újságkiadó vett részt, egyhangulag elfogadta az előadó javaslatát s kiküldte Mayer Rezső (Nagybecskerek), Klein Samu (Miskolcz), Sas Ede (Nagyvárad), Molnár Mór (Szekszárd) és Hoffmann Sándor (Debreczen) újságkiadókat, a Vidéki Újságkiadók Központi Hirdető Irodája megszervezése céljából.

A bizottság már legközelebb megkezdi a szervezés munkáját, amelynek eredménye az újságkiadók szolidaritása folytán biztosítottan mondható. A számítások szerint az elabórumban lefektetett elvek rövid időn belül megvalósulnak.

Egyről-másról.

Bíró urhoz. A képviselőtestület legutóbbi gyűléséről szóló tudósításban olvassuk, hogy Győri János ur, községünk új bírója, tárgyalt egy keszthelyi iparossal villanyerőre berendezett szivattyus-kut létesítéséről. A képviselőtestületben megvan a hajlandóság a kutat felállítani, melyre pályázatot óhajtanak hirdetni. A kutnak motorüzemre való felállítása, a keszthelyi ajánlattevő szerint 950 koronába kerülne. Tegyük ide pontot és egy elismerő mondatot a bíró urhoz, ki-ben úgy látszik van érzék a község ily irányu szükségletei iránt. — Nem tudjuk, van-e már tudomásuk arról, hogy a tapolczai villanytelepen is furtak artézi kutat. Az egész harminc méter, s hamarjában nem tudjuk pontosan megmondani, hogy percnként mennyi vizet ad. De ez mellékes. A fő, hogy csak ezerhatszáz koronába került, összevissza. De ide már nem szabad pontot tennünk, hanem kérdőjelet: Kérdeznünk kell, vajjon nem-e volna könnyelműség motoros-kutat készíttetnünk, mikor annyi pénzért artézi kutunk is lehet?! Artézi kut, melyből mindig folyik a víz, melyhez nem kell motor, villanyáram, melynek javításáért nem kell évenként százakat fizetni, mert ez nem — villanymotor.

Jó volna a dologgal behatóan foglalkozni, de sürgősen, mert a fűrógépeket elviszik és akkor már sokkal többbe kerülne a kut. A kut elhelyezéséről korai volna nekünk szólni. Előnyéről, kevés a hely; csak annyit, hogy ezzel megvolna szüntetve az öntözési mizéria, a tüzesetek alkalmával felmerülő vízhiány és részben a csatornánk is állandóan tiszták volnának — szagtalanok!

Füüdőszezón. Körülbelül már benne volnánk a füüdőszezónban: a lakáskeresésben. Az idén különösen sok villa kiadó a Balaton partján, aminek okát a rossz gazdasági viszonyokban kell keresnünk. Sokan az egész évi házbértüket a két hónapra kiadott nyaralóval akarják megkeresni. Így bizony sokat kérnek. A minap panaszkodott egy budapesti ur, hogy drágák a lakások: lehetlenné teszik az itnyaralást. Már pedig nagyon rosszul gondolkodnak azok a villatulajdonosok, kik a nagy bérről, már az első lépésnél is elveszik a kedvét az idegennek. Hogy legyen kedve aztán ide jönni, mikor már a lakás is oly rettenetes drága; és milyen kilátásai vannak akkor arra, hogy egyéb szükségleteit olcsóbban fogja tudni beszerezni? És jön az az idegen megégyeszer ide nyaralni, aki drágán nyaralt, amilyen drágán akarmely elsőbbrendű füüdőhelyen is pihenhetett volna?! Ahhelyett, hogy kedvező lakásviszonyokkal és más egyéb tényezőkkal ide szoktatnánk a füüdőzőket, a nyers kapzsisággal, mely ilyen szembetűnően jelentkezik — elriasztják.

A spekuláció nagyon rossz. De körülbelül megfelel a többi magyar füüdőn követettnek. Vigasztalásul: máshol is csak arra törek-szenek, hogy lehetőleg megnyuzzák az embert, mert különben sem jönne másodsor vissza. Igaz: politikának ez is politika, de nem — füüdőpolitika.

Az asszonyok. A jótékonyok hajóját mindenhol, minden időben az asszonyok kormányozták. A férfiak szive, az örökös kenyerért való küzdelemben megkeményedett és bizony hidegen hagyja sok szánalomra méltó szegény könyörgése. A férfit lefoglalja a napi foglalkozása: a kötelesség, az aszszony jobban ráér. Az egész női természet szeretetre van berendezve. Szegényt támogatni, beteget gyógyítani, az is szeretet. Hogy a betegnek gyógyulást adhassanak, pénzt gyűjtenek; népiünnepélyt rendeznek a kórház céljára. Talán gondolnád, hogy azért az asszonyok a jótékonyok! Nem. Az asszonyok csak a szívükkel jótékonyok, a pénzt a férfiak adják. De ez nem von le semmit az asszonyok érdeméből, kik a népiünnepély sikeréért páratlan agitációt, eddig tőlük is

ismeretlen ambíciót, fejtenek ki. Nem sajnálnak sem időt, sem fáradságot és bejárják az egész vidéket, hogy csak minél jobban sikerüljön az ünnepély. Es munkájukban nagy segítségükre vannak a jelöltek: a lányok, kik hasonló szorgalommal, tehetséggel és kedvességgel — pumpolnak.

Kórházat építenek az asszonyok. Mi csak az építetők vagyunk, kik fizetjük a költségeket. A munkát ők adják; ők dolgoznak, övéké lesz az érdem — dicsőség.

HIREK.

Tanítógyűlés.

Tapolca, 1913. június 7.

A Veszprém-egyházmezei rom. kath. tanító-egyesület Tapolca-Balatonfüred-Monostorapáti tanítói köre folyó hó 3-án Tapolczán tartotta évi rendes közgyűlését, a tagok és hozzátartozóik, továbbá a vendégek nagy számának részvételével, kik között volt a tapolczai állami polgári fiúiskola tanári kara Kollányi Ödön igazgatóval. A gyűlést délelőtt 9 órakor szentmise előzte meg, amelynek áhitatát a Kath. Legényegylet rendes és pártoló tagjaiból alakult vegyes-kar szép éneke emelte, Stephaneck János karnagy vezetésével. Mise után a rom. kath. kiseddó nagytermében jöttek össze, ahol Stephaneck János ig.-tanító, a kör világi elnöke nyitotta meg a gyűlést, beszédében alkalmi pedagógiai kérdéseket fejtegetvén. A gyűlés legfontosabb tárgya volt a folyó évben Veszprém-ben tartandó képviselői nagygyűlésre kitűzött tételre tárgyalása és megvitatása. Az első tételre: *Az egyhuzamos tanítás pedagógiai és szociális oldalait tekintve, megvalósítható-e faluhelyen?* határozta: „Faluhelyen egyhuzamos tanítást úgy pedagógiai mint szociális szempontból megvalósíthatónak és helyesnek tartja ott, ahol azt az iskolai hatóság megkívánja. A kántortanítók tisztán kántortanítói illetményeinek a mai megélhetési viszonyokhoz mért rendezése ügyében ugy város, mint faluhelyen a kántortanítók fizetése és megélhetési viszonyai a mai kor megélhetési követelményeinek nem felelnek meg s nem tartja azzal megegyeztethetőnek. A tanítói nyugdíjtörvény revíziójánál, az állami tisztviselők új nyugdíjtörvényének rendelkezései közül kívánatosnak tartja, hogy a felekezeti tanítók lakáspénze is bevételként a nyugdíjba.

A kitűzött tételre két pályamunka érkezett be, amelyek közül *„Hogyan kölhethi össze a tanító a természettudományi tárgyak tanítását a vallás erkölcsi neveléssel?”* című tételre beérkezett munkát találta a bírálóbizottság jutalmazandónak a II-ik díjjal, a pályamunka készítője Molnár Márton óbudavári tanító. A rajztanításra kitűzött tételre beérkezett egy pályamunkát nem találta jutalmazandónak. A tisztújítás tételénél a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elnökül ismét Stephaneck János tapolczai igazgató-tanítót, továbbá az eddigi tisztikart újból megválasztja. Több életrevaló indítvány elfogadása és a folyó ügyek letárgyalása után a gyűlés tagjai özv. Kovács Györgyné vendéglőjének kerthelyiségében társasbédre gyűltek, közben több lelkes felköszöntő mellett kedélyes hangulatban az estéli órákig volt együtt a társaság.

Esküvő. Ma délelőtt fél 12 órakor tartja esküvőjét Reich Miklós seregélyesi nagybérő Leszner Irmával, Leszner Sándor leányával, a helybeli izr. templomban.

Fürdővonat. A nyári menetrendben jelzett ugynevezett kiránduló vonat vasárnap, e hó 8-án d. u. 3 óra 29 perckor indul először. A vonat csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik Tapolca és Adonypusztaszabolcs között. Akik nem szeretnek a déli nagy melegben utazni, örömmel üdvözlők ezen vonat megindulását.

Halálozás. Szentmihályi József a monoszlói ref. egyháznak 44 évig volt lelkesze, volt 48-as honvéd, folyó hó 7-én, életének 87.,

lelkészkedésének 62. évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz Monoszlón.

Az izr. templomban a sovusz ünnepi istentisztelet rendje a következő: kedden, szerdán esti ima 3/8 órakor, szerdán, csütörtökön délelőtt muszaf 10 órakor. Szerdán d. e. muszaf után leányavató, csütörtökön mászkir.

Pályázat a Voigtlander féle iparos ösztöndíjakra. A kereskelemügyi miniszter pályázatot hirdetett a Voigtlander Frigyes bécsi lakos kereskedelmi tanácsos által Mária Valeria főhercegnő Ö császári és királyi Fensége születésének emlékezetére tett alapítvány folyó évi kamataiból alakított két, egyenként 1100 koronás ösztöndíjra. Ezek az ösztöndíjak képesítéshez kötött ipart űző két oly szegényebb sorsu. érdemes, szakmájukban kiváló és józan életű fiatal magyar honos iparos mesternek vagy idősebb segédnek fognak odaitélni, továbbképzés vagy műhelyi berendezés céljára, illetve forgatóke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az iparüzletet átvették vagy átvenni akarják. Az ösztöndíjakra csak olyanok pályázhatnak, kik katonai szolgálatukat már teljesítették, vagy az alól jógérvényesen felmentettek és akik, ha mesterek legalább 1 évet, ha segédek legalább öt évet töltöttek ebben a minőségben. A pályázatok legkésőbb folyó évi június hó 30-ig a soproni kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A részletes pályázati feltételek a kereskedelmi és iparkamarától vagy az ipartestületektől tudhatók meg.

A honvédség éjjeli gyakorlatai Tapolczán. A m. kir. 20 ik honvéddalozogred június hó 9-től kezdve több napon át ezredösszpontotással éjjeli és nappali nagy gyakorlatokat végez. A gyakorlatok éjjeli állomárai között van Tapolca is. Zalavármegye alispánja rendeletet bocsátott ki, a gyakorlat területén fekvő községek számára, melyben az előkészületekről intézkedik.

Csirozás. Ez a sok veszedéssnek, veszedéssnek szülőanyja, Tapolczán ismét lábra kapott. Az u. n. kistó környéke vasár és ünnepnaponként igen élénk és népes a csirzó suhancok játékától. Ajánljuk a dolgot figyelmes rendőrbiztosunk juindulatába. Hiszszük, hogy véget vet a csirozás nagyon is elterjedt szenvedélyének.

Medárd. Azt tartja a régi mondás, és tapasztalat, hogyha Medárd napján, — ami ma van, — eső van, akkor utána negyven napig esik az eső. Igaz, hogy csapadékra a mi vidékünkön nyár idején igen gyakran szükség van, azonban negyven napos esőből még sem kérünk.

Korai hőség. A rendellenes időjárásból kijut az idén. Alig két hónapja még zimanokos fagyos téli időnk volt, a mult héten pedig valóságos kánikulai hőség köszöntött reánk, amely már — már tűrhetetlen volt. Rövid két hónapi időközben tehát három évszaki időjárásban volt részünk.

Ásatások Kapolcson. Dr. Kormos Tivadar főgeológus, Redl Gusztáv, vidékünk kiváló geológiai ismerője kíséretében, a kapolcsi és a petendi határban geológiai kutatásokat végzett. A feltárások alkalmával jégkorszak előtti időkből származó rétegekre bukkantak, amelyekben számos cseréptöredéket, köből készült merítőkészülékeket, bőrlukasztó csonttüket, baltát és kővésőket találtak. Ezeken kívül még szarvasmarha, ló, kecske csontok és szarvasagancsok kerültek elő, amelyeknek tudományos feldolgozása és közlése a földtani intézet évi jelentésében fog napvilágot látni. — Dr. Kormos Tapolczáról Baltavárra ment, ahol mintegy tizenegy napig geológiai ásatásokat végez, melynek eredményéről a legközelebbi alkalommal szólunk.

Elnémult ostorok. A pusztá, a falu életét az ostopattogás, durrogás tette hangulatossá. A nagyvárosiak, ha ide vetődtek hozzánk gyönyörködve szemlítették a nagy kanász mellett haladó kis tanítványokat, kik bizony szorgalmasan tanulták a leckéjüket: a durrogatást. Természetesen ambíciójukat még jobban sarkalta az utca, a háztorok, a nezők. Ilyenkor előszeretettel produkálták magukat. De hát az emberek, már nemcsak a

tapolczaiak, kezdenek idegesek lenni és nem szívesen hallgatják a hajnali nyugalmukat megzavaró, megriasztó ostopattogásukat. És bizony megtörtént a rendelet — Báthori rendőrbiztosunk dicséretére legyen mondva — szokatlan gyorsan, hogy az utcán az ostopattogtatás szigorúan tilos. Ezentul tehát a kanász fiúk az elnémult ostorokkal kísérik a csordát.

A nők választójogi világszövetsége. f. hó 15—20-ig Budapesten a fővárosi Vigadóban kongresszust tart, mely után 21-én a Balatonra, 22—24-ig az Aldunára végül a Tátrába rendeznek kirándulást.

Ösztöndíjpályázat iparosok özvegyei és árvái részére. A kereskelemügyi m. kir. miniszter ur pályázatot hirdetett a Goldberger Erzsébet féle alapítvány folyó évi kamataiból alakított 7 egyenként 300—300 és egy 250 koronás segélydíjra. E segélydíjakra pályázhatnak szakmájukban kiváló, józan életű, de fiatalon elhunyt képesítéshez kötött ipart űzőt magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiu esetleg leány) árvái. A folyamodványok a kereskedelmi miniszter urhoz címzetten legkésőbb folyó évi június hó 30-ig a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A részletes pályázati feltételek a soproni kereskedelmi és iparkamaránál vagy az ipartestületeknél megtekinthetők.

Uj postaügynökség. A kereskedelmi miniszter 180 korona fizetéssel és 420 korona szállítási átalánnyal Badatonudvari község számára postaügynökség felállítását engedélyezte. A kereskedelmi miniszternek ez elhatározásával a községnek egy régi óhaja ment teljeseésbe.

Miniszteri biztosok az elemi iskolákban. A javaslat szerint, amely kiegészítése az elemi iskolai oktatás ingyenességéről szóló törvénynek, az elemi népiskola hatodik osztályának záróvizsgájához a vallás- és közoktatásügyi miniszter külön megbízott iskolafelügyelőt (miniszteri biztost) küld ki. E záróvizsga az illetékes iskolafelügyelő által megállapított napon (április, május és június hónapokban) a többi osztályok évi vizsgájától elkülönítve tartandó meg. Végbizonyítványt csak az kaphat, aki az elemi népiskola hatodik osztályából a záróvizsgát sikerrel leteszi. A záróvizsga, valamint a végbizonyítvány érvényéhez az iskolafelügyelő aláírása is szükséges. A törvény 1914. januárjában lép hatályba.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara 1913. évi június hó 10-én (kedden) délután 4 órakor Sopronban a kamara gyűléstermében (Lackner Kristóf-utca 3. szám, I. emelet) tartja rendes közgyűlését. A 12 pontból álló tárgysorozat érdekes ügyeket ölel fel.

A japánok gyakorlati érzéke
azonnal felismerte az új gummisarok számos előnyeit!

„BERSON”

Japán levélhírdő

Perdére taposás, kisiklás, fáradság, az idegek rázkódtatása kizárva!
Bersonművek Budapest, VII.

SACHER-szálló KURHAUS HELENENTHAL BADEN BÉCS MELLETT.

Baden legszebb, erdős részében fekszik. Gyógyintézet belső és idegbetegségekre Psychotherapia Prof. Dubois után. Rádiumkúra, hízó- és soványítózkúra. Bergonie-féle soványító elektromos izomgyakorlatokkal. Legalkalmasabb üdülőhely nyugalomkeresőknek és gyengélkedőknek. Érelmeszesedésben szenvedők speciális kezelése. Orvosi vezető dr. Koritschan Alfréd. Bejelentések, prospektusok és felvilágosítások az igazgatóság által adatnak. — Május 1-től június 15-ig mérsékelt árak.

A magyar nyelv keréketörése. A rohitschi Bauer-szálloda szép képes lépcső levelezőlapon hirdeti önmagát néhány nyelven. Ezek között magyarul is. Az igyekezet dicsérendő, sőt jó néven vesszük, ha gyöngén is, — ámbar neki is érdeke. Csak a határszélen van, Petánc mellett. Tehát minden rendben van. De igen különös, hogy nem talált a határszélen egy embert, aki öt-hat szót tisztességesen le tudjon írni magyarul. A szálló ilyen ékesen hirdeti: „Bauer Szálloda Dependancé „villa Tóni“ A gyógybark közelébe közvetlen, A gyógykuth melet centes (talán: csendes) és pormentes 40 elegans Szoba 2 Kr.-tól-feljeb. Teljes ellátás (Pension) 8 Kr.-tól-feljeb. Legjobb Étterem és Cávéház. A Villa Tóni ba lako vendégek szene és gyógytaksa mentesek.”

Leszállították a katonák zsoldját. A nagykanizsai katonáknak nagy panaszuk van: néhány héttel ezelőtt leszállították a zsoldjukat. Az őrzetető 24 fillér helyett csak 20 fillért, a káplár 36 fillér helyett 30 fillért, a szakaszvezető pedig 50 fillér helyett csak 45 fillért kap naponta. Ertesülésünk szerint a zsold leszállítása megtörtént a monarchia minden részében, ami bizony nagy szomorúságot idézett elő nemcsak Nagykanizsán, hanem mindenütt.

Tiltakozás a dalmát hamisborok ellen. A Dalmátországban százezer hl. számra gyártott borok rendkívül súlyos helyzetbe hozták ugy Magyarországot, mint Ausztria szőlősgazdái és tisztességes borkereskedői, mert ezekkel az olcsó törkölyborokkal árban nem versenyezhetnek. Ennek folytán a bor ára birodalomszerte ősz óta 25—30 és több százalékkal csökkent. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete folyó hó 15-én (vasárnap) d. e. 10 órakor Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában (Köztelek u. 8) tartja meg jubilearis közgyűlést, melynek egyik tárgya a dalmát hamis borokkal üzött visszaélés lesz. Dr. Drucker Jenő kir. tan. egyesületi igazgató indítványozni fogja, hogy a szőlőbirtokosság tiltakozék ezen hazánk borgazdaságát súlyosan érintő kihágások ellen és a kormány erélyesen követelje Ausztriában a bortörvény betartását. Tekintettel a kérdés országos jelentőségére kívánatos, hogy a magyar szőlőbirtokosság, a különféle gazdasági szervezetek képviselőiben, melyek a közgyűlésre mind meghívtattak, minél nagyobb számban ott jelenjenek meg.

Mozi Tapolczán. A télen Tapolczán nagy sikerrel szerepelt mozi kezdte meg tegnap este újabb szereplését, özv. Kovács Györgyné kerthelyiségében. A bemutató előadásán vászonra került A SÁTÁN című 8 felvonásos világhírű moziadarab, mely megkapó képekkel mutatja be az emberiség tragédiáját. A gyönyörű képsorozat nagy hatással volt a közönségre, ugyszintén tetszettek a többi képek is. Ma este az előadást megismétlik.

NESTLÉ FÉLE
régbevált GYERMEKISZT
a legjobb és legolcsóbb
DOBOZA K 1.80 MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGERIÁBAN
Próbadozót ingyen küld: HENRI NESTLÉ, Wien, I. Biberstr. 187.

Madarak és fák napja. A tapolczai rom. kath. elemi leányiskola május 29-én, a fiúiskola pedig június hó 7-én tartotta meg a madarak és fák napját. Mindkét iskola tanulói zászlók alatt vonultak ki, tanítóikkal a város erdejébe, ahol alkalmi verseket mondtak, énekeltek, közben a nap jelentőségéről, a madarak és fák hasznáról, védelméről nyertek oktatást és fogadalmat tettek, hogy a hallottakat megtartják és tagjává lesznek az Országos Állatvédő Ligának. Kedélyes, játékkal töltötték a többi időt, míg a nyugvó nap hazatérésre indította a nagy gyermekereget: Vidám szívvel, dalolással vonultak haza és egy kellemes nap emlékével tértek otthonukba.

A marhavásár Lesencetomajon június hó 11-én, szerdán lesz.

Ipariskolai szakfelügyelő Tapolczán. Fejér Gyula az ipariskolák szakfelügyelője tegnap meglátogatta a tapolczai isparostanonciskolát, megtekintette a növendékek írásbeli dolgozatait és rajzait és a tapasztalt eredményért a tantestületnek elismerését nyilvánította.

Népünnepély Tapolczán. Már a mult számunkban hírt adtunk, hogy a Tapolcza és Vidéke Kórházegyesülete népünnepélyt rendez. Az egyesület falragaszok útján hívja meg a közönséget, a tűzoltóünnepélyvel egybekötött népünnepélyre, mely, ismételjük, folyó hó 15-én, vasárnap délután lesz a tapolczai Erzsébet-ligetben. Az ünnepség iránt általános az érdeklődés, és mondhatjuk, a legsikerültebbnek ígérkezik, az eddigiekkel szemben. Az elnökség és a lelkes leánykák oly ambícióval látnak önként vállalt szerepükhöz, hogy muszáj jól sikerülni. Azt a sok szórakoztatót, ami ott lesz, hosszadalmas volna leírni, elég annyi, hogy gondoskodtak minden elképzelhető jóról és szépről.

Új bérkocsi viteldij szabályzat Tapolczán. Kivonat a 21134/VI. A. 1913. sz. K. M. rendelettel jóváhagyott 10448/ni. 1912. jk. 733. számú zalavármegyei szabályrendeletből. 1. A vasuti állomáshoz és vissza két fogatunál 1 korona 20 fillér, egy fogatunál 90 fillér. Éjjel két fogatunál 1 korona 50 fillér, egy fogatunál 1 korona 50 fillér, egy fogatunál 1 korona 20 fillér. Podgyászért 20 klg.-ig díj nem számítható; 20 klg.-on felül a podgyász minden 20 klg.-jáért 20 fillér fizetendő. 2. A bérkocsi díja 1 órára 2 korona, $\frac{3}{4}$ órára 1 korona 60 fillér, $\frac{1}{2}$ órára 1 korona 20 fillér, $\frac{1}{4}$ órára 1 korona. Egy órán tul minden egynegyed óra után 40 fillér. Éjjel a viteldij 25%-kal több. 3. 1—10 km.-ig a viteldij km.-enként 30 fillér; a 10 km.-en tul megtett minden km.-ért 20 fillér. Vissza ugyanannyi fizetendő. A bérkocsi 1—10 km.-ig terjedő utnál a megérkezéstől számítva 1 óráig; 10—20 km.-ig terjedő utnál 2 óráig; 20—40 km.-ig terjedő utnál 3 óráig; 40 km.-en tul terjedő utnál 4 óráig az utas kívánatára díjmentesen várakozni tartozik. A megállapított várakozási időn tul eltöltött félórájáért külön 40 fillér díj fizetendő. Éjjel a viteldij 25%-al több. 4. Éjjeli idő április 1-től szeptember 30-ig esti 9 órától reggeli 4 óráig, október 1-től március 31-ig esti 8 órától reggeli 5 óráig. 5. Ezen árszabásban meghatározott díjnál magasabb díjat követelni nem szabad. A ki ezen rendelkezés ellen vét, az idézett vm. szbr. 22. §-a alapján a tapolczai járás főszolgabírósa, mint büntető bíróság által 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

CSARNOK,

Lapdacsok.

Ne ítélj senkit bírálat nélkül,
S ha ítélsz, légy igaz bíró.
Nincs nehezebb lelki teher,
Mint az, amit tudatosan
Igaztalan ítélkezőre,
Az önvád súlyos keze ró.

Ha boldogulni, s embertársadat
Boldogítani akarod,
Tartsd egyenlő összműködésben
Elméd', szived', akaratod'.
Akaratunk a szépre, jóra
Bármily erős, fenkölt legyen,
A józan ész segélye nélkül
A szervezet törvényét bölcsen
Végrehajtani képtelen.

Ha jól megy dolgod, gondold rosszra,
Állj készenlében jó-balsorsra.
A fájdalom elől ne zárd be
Sohase szíved ajtaját,
A halandó egész emberré
Szenvedésben alakul át.
Mert ott lehet a nagyvilágban
Minden iskola, egyetem,
Ha hiányzik az életiskolából,
Szívünkben az önfegyelem.
Hány ember a világ szemében
Káprázató színekbe' fest,
Az önuralom hiányában
Nem állhat lábán egyenest.
Csak azaz ur, ki ura önmagának,
Ki hallatván parancsszavát,
Szót fogad neki indulatja:
„Ember! idáig, ne tovább.“
Szerencsére nem épít várat,
Mert hamis Istent nem imád,
Ki vissza veszi balkezével,
Amit a jobbik keze ad.
Sőt hány esetben, mit az ember
Szerencse kezéből fogad,
Későn ébred tapasztalásra,
Hogy hozzá szenny és bűn tapad.
Hát mit tegyünk, mi célt kövessünk?
Vajj' mit tehetnénk, mit lehet,
Embernek követésre méltóbb
Célul kitűzni egyebet:
Kincs, kényelem, gazdagságvágy helyett a
Munkára rendezkedni be,
S jó lelkiismerettel végzett
Munkánk bérével érni be!

Á. F.

Tapolcza nagyközség előljárásgától.

629—XII—913

Hirdetmény.

Tapolcza nagyközség előljárása közhírré teszi, hogy a vadászati jog 1913. decz 31-től kezdődő 6 évre bérbeadatik f. hó 28-án d. e. 10 órakor a városháza tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árverésen; kikiáltási ár 1861 kor. árverezők tartoznak 500 kor. bánatpénzt letenni.

A vadászati jog bérbeadásának feltételei: A bérlet 1913 decz. 31-én kezdődik s 6 évig tart; a bérösszeg negyed évenként előte fizetendő s negyed évi összeg biztosítékul leteendő; köteles bérlő 6 nagy hajtást rendezni évenként mi az előljárásnál bejelentendő; minden elmulasztott ilyen vadászatiért 100 kor. kárpótlás fizetendő a község pénztárába, az elárúsításra szánt vad Tapolczán árusítandó el, bérlő a vadkárért felelős, — egyéb feltételek a községi előljárásnál megtudhatók.

Tapolcza, 1913. június hó 4-én.

Horváth Jenő

Györy János

főjegyző.

községbíró.

**Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.**

Egy okos fej
minden alkalommal
Dr. OETKER-féle vanilin-cukrot á 12 fill.
használ a drága vaniliacső helyett.
Ez a legjobb fűszer tészta, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, tejszín, pudding és torták részére.
Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan rendkívül kiadós, így kuglupf, fánk császármorzsa stb.
1 csomag á 12 f. pótol 2-3 csövet.
Mindenütt kapható millió recepttel.
Tészta sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

**ELADÓ
szőlőterület**

KISAPÁTI HEGYEN 1500 □-ÖL.
Bővebbet IFI JÓZSEFNÉ, GYENESDIÁS.

HIRSCH JÓZSEF
hentes üzlete és füstölője

TAPOLCZA, főtér.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból. Friss sertéshus, I. rendű sertés-zsirháj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szafaládé.

Legolcsóbb napi árak!

Tapolczeni lecsapoló társulat.

Meghívó.

A tapolczeni lecsapoló társulat f. év június 16-án d. u. 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében s ezt megelőzőleg d. u. 2 órakor választmányi gyűlést, melyre a választmányi és összes tagok meghívottnak.

Tapolcza, 1913. június hó 4-én.

Horváth Jenő
igazgató.

Mojzer Endre
elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Mult évi gyűlés jegyzőkönyvének fölolvása.
2. Elnök jelentése a csatornák állapotáról.
3. A lecsapolás folytán szabaddá vált területek értékesítése.
4. Díjak behajtása tárgyában igazgató jelentése.
5. Szentkúti rétek öntözése.
6. Tibola János az idei társalelnök megbízatása, számokmányok aláírására.
7. Általános tisztújítás.

PALMA

mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM
Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

**TELJESEN ÚJ
HÁLÓSZOBABUTOR
MATT TÖLGYFÁBÓL
OLCSÓN ELADÓ
(BADACSONYBAN).**

Bővebbet a kiadóhivatal.

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
KAUCSUK-KOMPOZÍCIÓVAL BEVONT RUGANYOS, VIHARBIZTOS ÉS IDŐTÁLLÓ SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

Végtelenül tartós!!!
Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Tapolczen kapható:
JUNG ÁDÁM
vaskereskedésében,
a Marton-féle fakereskedéssel szemben.

455—1913. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbíró 913. V. 283. számú végzése által Fleischman és Fürst végrehajtók javára a kovácsműhely melletti házban 400 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 3175 koronára becsült üzletberendezés, rövid- és rőfösárak, kocsi, tehén és borból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Diszelben 1913. év június hó 18. napjának d. e. fél 9 órája és a szőlőhegyen leendő eszközzésére 1913. év június hó 18. napjának délután 5 órája határidőül kintüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolcza, 1913. évi május hó 31. napján.

Kerkápoly, bír. vajtó.

Zalamegyei **Kékcuti**

Anna-forrásvíz

legkitünőbb üdítő és gyógyital.

1912. évben Párisban és Londonban aranyéremmel kitüntetve.

Tulajdonos:

TOLNAY LAJOS GYÖR.

Telefon: 462. szám.   Telefon: 462. szám.

1 1/2 l. üveg üvegestől 30 fillér, csak töltés 10 fillér, kisebb üvegek töltése 8 fillér.

Tapolcza nagyközség előljárásgától.

Hirdetés.

Közzé teszem, hogy az esküdtképes férfiak összeírása hivatalomban június 1-től 15-éig közszemlére kitéve van, az a hivatalos órák alatt betekinhető.

Június 18-ára pót-országos állatvásár engedélyezett a májusi vásár helyett.

Tapolcza, 1913. május 29.

Horváth Jenő
főjegyző.

Dr. Aschenbrandt-féle eredeti rézkénpor

kapható

LUSTIG JÓZSEF ÉS FIA
CÉGNEEL, TAPOLCZÁN.

Szt.-László-
utcában levő

házamban

4 szobás lakás máj. kiadó.
4-től, vagy azonnal

BŐVEBBET A TULAJDONOS
PRUSKA FERENC.

A Balatontavi Gőzhajózási Részvénytársaság
M E N E T R E N D J E. Érvényes 1913. június —

Naponkint			Siófok—Balatonfüred—Tihany és vissza			Naponkint														
810	1045	705	ind.	Siófok	gőzhajó	érk.	720	1015	445											
910	érk.(1145)	850	↓	Balatonfüred	"	↑	620	915	345											
—	ind.(130)	—	érk.	Tihany	"	ind.	—	—	315											
—	150	—																		
Naponkint			Balatonboglár—Révfülp—Badacsony—Fonyód és vissza.			Naponkint														
730	1200	705	ind.	Balatonboglár	gőzhajó	érk.	645	1115	615											
755	érk.(1230)	735	↓	Révfülp	"	↑	615	1045	ind.(545)											
855	ind.(1235)	—	érk.	Badacsony	"	ind.	—	945	érk.(530)											
—	érk.(130)	—		Fonyód	"		—	—	430											
—	ind.(150)	—					—	—	400											
—	220	—																		
Minden szerdán			Minden csütörtökön			Minden pénteken			Csak június hó 20-tól kezdve.			Minden szerdán			Minden pénteken			Minden szombaton		
530	600	245	ind.	Siófok	gőzhajó	érk.	1015	110	110											
635	705	350	↓	Balatonfüred	"	↑	915	1210	1210											
655	725	410	↓	Tihany	"	↑	855	1140	1140											
735	805	450	↓	Balatonföldvár	"	↑	815	1100	1100											
*845	*915	*600	↓	Virüstelep	"	↑	*700	*950	*950											
915	945	630	↓	Révfülp	"	↑	640	925	925											
940	1010	635	↓	Balatonboglár	"	↑	615	900	900											
1040	1110	755	↓	Badacsony	"	↑	515	810	810											
1105	1135	820	↓	Fonyód	"	↑	450	745	745											
*1220	*1250	*935	↓	Balatonyörök	"	↑	*335	*635	*635											
1255	125	1010	érk.	Keszthely	"	ind.	300	600	600											

Jelmagyarázat: * — Feltételes ladik állomás kedvező időben.

4209/tkv. 1913. sz.

Árverési hirdetésnyi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Rosenfeld Vilmos és társai végrehajtóknak Tóth Lengyel János salfföldi lakos végrehajtást szenvedő elleni 40 kor. 50 fill. és egyéb tőkék és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság területén lévő: a salfföldi 349. sztykvb. 507. hrsz. abrahámi pincésszőlőből Tóth Lengyel János 2900 kor. agrárkölesönnel terhelt 2/3-ad illetőségére a C. 1. 2. sor alatti szolgálalmi jog feltétlen fenntartásával 1070 kor. kikiáltási árban, a salfföldi 434. sztykvb. 60. hrsz. (30. népsorsz.) felvett ház, udvar és kertből Tóth Lengyel János 1/4-ed illetőségére 75 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1913. évi július hó 14. napjának délelőtt 10 órája Salfföld község házához kintüzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvi hatóságnál és Salfföld község házában betekinhetők.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. május hó 26. napján.

Papp, sk. kir. járásbíró.

A kiadvány hitelül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

Eladó egy kevésbé használt elegáns fekete fődött kocsis, egy szecskavágó, egy szán és egy tizedes mázsa. 750 kg. Biró Ignácánál, Tapolczán.

Egy diszes
ebédlő—kredenc
nagy tükör és
6 drb. szék
olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.